

ПОВОДЯТЬСЯ ВПЕВНЕНО І НАХАБНО

Походеньки екс-кагебістів у країні Швейка

Одного весняного вечора в чеській столиці відбулася зустріч речників однієї московської приватної компанії з кількома колишніми офіцерами чеської армії та поліції. За спільною вечерєю москвичі повідомили своїм візаві, що їхня компанія заснована кагебістами, які зараз не мають нічого спільного з державним апаратом, працюють «на себе», займаючись збиранням і продажем таємної стратегічної інформації.

Виявивши зацікавлення ситуацією в міністерстві внутрішніх справ, в армії та поліції, приватні підприємці лубенського походження зажадали від пражан конкретики, а саме – прізвища осіб, які погодяться продавати інформацію. Колишніх функціонерів «статні безпеки» – чехословацької державної безпеки – москвичі категорично відкинули. їм були потрібні імена людей, які недавно пішли «на гражданку», але зберігають зв'язки з «конторою». Дані з галузі політико-економічної емісари московської компанії сподівалися дістати через урядників, які служили за часів Пітгарта, після листопадового, чехословацького ще, прем'єр-міністра. Своїх співтрапезників – вечеряли в одному з пражських ресторанів – візитери запевнили, що плататимуть щедро. Йшлося про тисячі доларів.

За словами пресового секретаря міністерства внутрішніх справ Яна Шуберта, контррозвідка не мала звітів про зустріч. Начальник BIS (Інформаційної служби безпеки) Станіслав Девати відмовився відповідати на запитання журналістів. Звідси часопис «Млада фронта-Днес» доходить висновку, що чеські органи безпеки прогавили конспіративні переговори.

Їх більш-менш детально прокоментував заступник начальника BIS Ярослав Башта. «Відвертість, – сказав він, – з якою московські гості зізналися, що служили вдавні у КГБ, не відповідає стилеві чекістських легенд. Але найголовніше, що в Росії нема колишніх кагебістів. Усі вони так чи інакше знаються з таємними службами Москви». А взагалі з чеських матеріалів випливає, що в країнах до недавня соціалістичних діяльність КГБ день кризь день поживається. Процес небезпечний.

Спеціальні чеські служби зокрема занепокоєні витіканням таємної інформації з кабінетів міністерства оборони і міністерства внутрішніх справ. «Проте, – каже начальник інспекції МВС Владімір Неханіцкій, – ми не можемо перешкодити колишнім поділитися таємною інформацією з тими чи тими особами». Певна річ, закон, який зобов'язує людей, обізнаних з темницями державної ваги, зберігати таємницю, поки вона є таємницею, а порушників має бути покарано. «Але, – підтримує Неханіцкого начальник інспекції міністерства оборони Зденек Русек, – перспектива покарання майже нікого не лякає. Особливо якщо за таємниці пропонують гонорар, який набагато перевищує платню армійського чи поліційного офіцера. Звичайно, юридичні норми можна зробити більш жорсткими. Та щоб примусити офіцера мовчати, який пішов з чеської армії, йому слід було б відрізати язика».

Як бачимо, не дуже добирає слів інспектор міністерства оборони. Він вважає, що не закони винні, а винна атмосфера, що панує в суспільстві. Люди звично не поважають інституцію, якій вони служать. І зарівно – чи то армія, чи то органи безпеки. Військовий інспектор удається до сучасного цивільного порівняння: в Німеччині нікого не

попереджають, що ходити парковими газонами забороняє закон. По них просто не ходять. Норма побутової поведінки стає нормою суспільної моралі.

Через занепокоєння чеських спецслужб чехи пригадують, що прокурор Мірослав Антл, який має великий досвід боротьби з міжнародною контрабандою наркотиків, передбачав: усі колишні, які запізналися з державними таємницями, із закономірною обов'язковістю запізнаються з організованим злочиним. Міністерство внутрішніх справ відмахнулося від занадто передбачливого прокурора. А що маємо тепер? Хоча інспекція МВС не спіймала на гарячому жодного поліція, Владімір Неханіцкій певен, що поліцаї продають таємну інформацію. Аналогічні сигнали надходять і до начальника військової інспекції. Звідки? Розгорніть першийліпший часопис! А розгорнувши, довідаєтесь, що збирають стратегічну інформацію на замовлення російських приватних фірм і колишні чеські агенти КГБ. Однак спеціальним службам Чеської республіки невільно їх ідентифікувати. З якої ж причини чеських громадян, які трудяться на користь чужої держави, не виявлено? З причини простої, але вагомій. Цією державою є Росія. Агенти ж КГБ чеські контррозвідники просто-напросто не знають. Можна тільки вонпити, що дехто працював на луб'янське відомство, але докази... Доказів нема. Але нема й сумнівів щодо наявності в соціалістичній Чехословаччині розгалуженої інформаційної мережі «Червоного Гестапо». А тому розконсервація агентури є величезною загрозою для сьогоденної Чехії. Люди, на яких BIS не має жодних матеріалів, можуть вільно діставатися високих посад і, перебуваючи на них, постачати інформацію або нинішніх російських шпигунів, або емісарів організованої злочинності. На ділі ж учораšní сексоти КГБ продають таємниці чеської держави обом зацікавленим сторонам.

Достойники Чеської республіки вже тричі зверталися до компетентних московських інстанцій з проханням передати списки чеських помічників Луб'янки. Москва тричі відмовила.

Одержання списків – єдиний спосіб, у який чехи можуть персонально познайомитися з кожною небезпечною для держави людиною, але Росія геть відкидає всі їхні домагання. Росія пропонує чеській BIS інший варіант: передати вибіркові списки. Вибере ж вона з сотень і сотень прізвищ прізвища лише тих осіб, які перебувають на перших ролях у чеській політиці, чеській економіці, чеському бізнесі. Значений варіант відкидають чехи. Безглуздя було б погодитись. Адже, скориставшись нагодою, Росія чеськими руками зліквідує насамперед її невігідних людей. Зачароване коло. Зачароване, бо чехи вдаються до хазяїв Луб'янки як до екс-кагебістів. А вони такими не є і зберігають свої імперські звички. Так само, як імперську агентуру.

Отож з певною періодичністю чеський політичний кін уражають вистави з акторами в амплу гулящих агентів большевицької державної безпеки. Автор останньої вистави – Ярослав Юрковіч. Секретар Національно-соціальної ліберальної партії. Сюжет нескладний. Юрковіч виклав його перипетії на пресовій конференції. П'ятдесят шість парламентарів, вісім міністрів і деякі чільні діячі провідних партій належать, видимо, до старої сексотської еліти. По листопадових змінах їхні імена було вилучено із загальних архівів, перенесено у спеціальний фонд, а незабаром засек-

речено. Юркович зазначав, що не може з певністю говорити про контакти згаданих осіб з комуністичною таємною поліцією, але джерело, яке постачило Припускають, що фонд має три з половиною тисячі прізвищ і – не виключено! – зживаються виконавчою владою для впливів на колишніх агентів, які, у свою чергу, є впливовими людьми. Секретар націонал-соціальної партії числить, що міністерство внутрішніх справ мусить не гаючись оприлюднити все, що йому відомо про фонд. «Під нами, – казав Юркович, – бомба з годинниковим механізмом, яка може вибухнути будь-коли, а правильніше, коли фондними таємницями заволодіє той, хто випередить міністерських урядників».

Заступник чеського прем'єра Ян Калвода не приховував від журналістів, що вже п'ятий рік чує про фонд, але ні підтвердити, ні спростувати чутки не має змоги. Але певен: якщо він доправди існує, там притьма зберігаються імена мостивих лицедіїв чеської політики. До речі, саме Калвода наголосив, що вже з кінцем 1989 року доля архівів большевицької охоранки виглядала вкрай заплутано. Владімір Шуман, який очолює парламентський комітет оборони та безпеки, довідався в перебігові виборчої кампанії, що фонд є, але завше був переконаний, що від гріха далі прибралі справи діячів, яких КГБ подбав спаложити.

Міністер внутрішніх справ Ян Румл поставив крапки над «і»: фонд – бриддя Ярослава Юрковича, всі міністри – чисті, всі парламентарі – аж сяють після пере- і перевірок. Завіса! До чергової вистави. А тим часом батьки «червоної мафії» (читай – «червоного гестапо») намагаються вкорінитися в найвищих контрольних інституціях чеської влади. Нахабство видиме, але – зрозуміле, бо серед батьків подибуємо партійносоветських номенклятурників, батьків-командирів, правда, вже безпогонних, керівників соціалістичної – як же без них?! – економіки.

Притиснути большевицько-мафіозне кодло перешкоджає чеській юстиції марничка – брак конкретних доказів. У багнюці порпаються за вказівками батьків так звані фахівці – абшитні кагебісти та армійські контррозвідники, які й виконують конфіденційні доручення. І то не своїми руками! На фахівців наймитують «шістки» – здебільшого афганці та спортивні «зірки». Злочинний асортимент багатий: шантаж, примусова охорона, вибивання боргів, убивства на замовлення... «Шістки» – афганської вони чи спортивної ментальності – відзначаються, за спостереженнями празьких газетярів, дисциплінованістю. Звідкіля такий висновок? А звідтіля, що мовчать на допитах. Думаю, газетярі схибили. Дисциплінованість ні до чого – бояться за власну шкуру. Знають, що батьки знищать їх і на Панкраці, прогулянкові дворики якого видно з поверхів вишеградського готелю «Форум», де виніжуються російсько-українські мафіози. Гвинтівка з оптичним прицілом їм не знадобиться. Знищить котрийсь із чехів. З тих, які входять до сервісних служб «червоної мафії»: залагоджують її ватажкам довготривале проживання в країні, допомагають подолати бюрократичні формальності, виводять на потрібних клієнтів, надають свої імена, щоб зареєструвати фірму, де відмиватимуться брудні гроші. Під обороною фахівців, «шісток» і сервісної служби наші партійні секретарі і не менш партійні директори, полковники і генерал-майори безкарно наживаються на організованій проституції, на операціях з наркотиками, зброєю та ядерними матеріалами. Поводяться впевнено і нахабно. Аж до того, що «відстібавть» на фонд допомоги сім'ям загиблих поліцаїв.

Микола ШАТИЛОВ

«Визвольний шлях», № 11, 1996

The Wall Street Journal: Росія створила проти Заходу новий таємний підрозділ

Росія створила новий таємний підрозділ для проведення таємних атак на Заході, у Європі та інших країнах, пише видання The Wall Street Journal, посиляючись на представників західної розвідки.

Формування започаткували ще у 2023 році як відповідь на підтримку України Заходом. До складу підрозділу входять «ветерани деяких із найсміливіших таємних операцій Росії за останні роки», він об'єднав різні елементи російських спецслужб.

«Відомий як департамент спеціальних завдань («SSD»), цей підрозділ розташований у штабі російської військової розвідки, що знаходиться в розгалуженому комплексі зі скла та сталі на околиці Москви, відомому як Акваріум», – йдеться в тексті.

Серед операції підрозділу – спроби вбивства, диверсії та змови з метою встановлення запалювальних пристроїв у літаки. Загалом формування має принаймні три загальні завдання: здійснення вбивств і диверсій за кордоном, проникнення в західні компанії та університети, а також вербування та навчання іноземних агентів.

Створення департаменту відображає позицію Москви проти Заходу під час війни, кажуть джерела видання. Кремль вважає Захід співучасником атак України на Росію.

«Росія вважає, що вона перебуває у конфлікті з тим, що вона називає «колективним Заходом», і діє відповідно, аж до погроз нам ядерною атакою та наרוшуванням своєї армії», – сказав Джеймс Аппатурай, заступник помічника генерального секретаря організації Північноатлантичного договору з питань гібридної війни.

Вважається, що представники підрозділу стоять за низкою нещодавніх нападів на Захід, зокрема спробою вбивства директора німецького виробника зброї та змовою щодо встановлення вибухівки на літаки DHL.

SSD намагається вербувати агентів з України, країн, що розвиваються, і дружніх до Росії країн, таких як Сербія. Відділ також керує центром спецоперацій «Сенеж», де Росія тренує своїх спецпризначенців.

19 лютого 2025

